«ԱՐՑԱԽԲԱՆԿ» ՓԲԸ

2019 թ. ԵՐՐՈՐԴ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծանոթագրություն 1.«Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1996թ-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1996թ-ի օգոստոսի 14-ին ՀՀ կետրոնական բանկի կողմից թիվ 75 արտոնագրային համարով:

«Արցախբանկ» ՓԲԸ-ն ունիվերսալ բանկ է, որը ԱՀ և ՀՀ տարածքներում տրամադրում է ժամանակակից բանկային ծառայությունների գրեթե լրիվ տեսականի: Բանկը օրենքներով և այլ իրավական ակտերով, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով իրականացնում է հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները՝ ընդունում է ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ, տրամադրում է առևտրային, սպառողական և հիփոթեքային վարկեր, բացում և վարում է հաշիվներ, կատարում է դրամական փոխանցումներ, մատուցում է այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ, գնում և վաճառում է արժեթղթեր, գնում և վաճառում (փոխանակում) է արտարժույթ, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնում է ապահովագրական գործակալի գործառնություններ, իրականացնում է օրենքով չարգելված այլ գործունեություն:

Բանկն ունի քսաներկու մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Բանկն 30.09.2019թ դրությամբ ունի 476 աշխատող:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Բանկի գործարար միջավայրը Արցախի և Հայաստանի Հանրապետություններն (այսուհետ երկուսը միասին՝ նաև Հանրապետություն) են: Չնայած Հանրապետությունը շարունակում է իրականացնել քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումներ, որպես զարգացող շուկա, Հանրապետությունում բացակայում են զարգացած գործարար միջավայրը և համապատասխան օրենսդրական ենթակառուցվածքները, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի այդ, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և կառուցվածքային զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով: Այնուամենայնիվ, Բանկի Ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ հանգամանքներում ձեռնարկվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի կայունությունն ապահովելու նպատակով:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է,որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը, կազմը

Խորհրդի նախագահ՝	**Արդեն Կրիքորի Սելլեֆյան**
Խորհրդի անդամներ՝	
	Արմեն Ռազմիկի Դարբինյան
	Էդվարդ Մարտինի Սանդոյան
	Լևոն Վարազդատի Ղազարյան
	Արթուր Հակոբի Օսիկյան

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը, կազմը

Գործադիր տնօրեն - Վարչության նախագահ՝	**Արտակ Ռուդիկի Բալայան**
Վարչության անդամներ ՝	
Գործադիր տնօրեն -Վարչության նախագահի տեղակալ՝	**Վահրամ Բորիսի Բաղդասարյան**
Զարգացման գծով տնօրեն, Գործադիր տնօրեն-վարչության նախագահի տեղակալ ՝	**Լևոն Աշոտի Մարտիրոսյան**
Գլխավոր Գանձապետ ՝	**Պարույր Համլետի Գրիգորյան**
Գլխավոր հաշվապահ՝	**Ռուզան Վալերիկի Խաչատրյան**

1.2.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալի 97.06 %-ը պատկանում է իրավաբանական անձանց, իսկ մնացած 2.94 %-ը՝ ֆիզիկական անձանց:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են

1	**«Հայաստանի Բիզնեսի Հիմնադրամ» ՓԲԸ**	**51.72%**
2	**Արցախի ներդրումային հիմնադրամ**	**44.99%**

Բանկի բաժնետերերի քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել է ութ բաժնետեր:

1.2.5 Բանկի խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում բանկում կարգապահ և բարձր որոկավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայությանը: Խորհուրդը Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ խրախուսամանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:

1.2.6 Բանկի արտաքին աուդիտի ծառայությունների համար վճարվող գումարի չափը որոշում է Բանկի խորհուրդը:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ),որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ)կողմից:Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա;Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ըներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների,որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվում են վերագնահատված արժեքով:

2.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ՝ Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես տոկոսային եկամուտ և տոկոսային ծախս՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժութային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը:Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

Շահաբաժիններից ստացվող եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

2.3 Արտարժութային գործառնություններ

Արտարժույթով գործարքները հաշվառվում են ՀՀ դրամով՝ կիրառելով գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժութային շուկայում ձևավորված միջին փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են նշյալ միջին փոխարժեքով: Վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես շահույթ կամ վնաս:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ՀՀ դրամի՝ գործարքի օրվա միջին փոխարժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2019թ.	30 սեպտեմբերի 2018թ.
ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար	475.97	482.71
ՀՀ դրամ/ԵՎՐՈ	519.81	559.65

2.4 Հարկային հաշվառում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ՝ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի և/կամ արտահոսքի ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով՝ պատշաճ կերպով կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով :

2.6 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկաժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը հիմնված է Լոնդոնի թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են «թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ» հոդվածում՝ այլ եկամուտներում և ծախսերում:

2.7 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնությամբ բացված ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի համապատասխան ներքին իրավական ակտերով սահմանված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.8 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական գործիքների դասակարգման, չափման ինչպես նաև արժեզրկման հաշվառման համար կիրառել է նոր՝ ՖՀՄՍ 9-ի "Ֆինանսական գործիքներ.ճանաչումը և չափումը"ստանդարտը: Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Երբ Բանկը սկզբնապես ճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ապա պետք է այն դասակարգի՝ որպես հետագայում կա՛մ ամորտիզացված արժեքով, կա՛մ իրական արժեքով չափվող՝ հիմնվելով երկու ստորև բերվածների վրա.

- ֆինանսական ակտիվների կառավարման Բանկի բիզնես մոդելի. և
- ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերի պայմանագրային բնութագրի:

Բանկը Ֆինանսական ակտիվների դասակարգման որոշման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է հետևյալ բիզնես մոդելների երեք կատեգորիաներում՝

- Դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու համար ակտիվներ պահելը (հավաքելու համար պահվող),
- Դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու եւ վաճառելու համար ակտիվներ պահելը (հավաքելու եւ վաճառելու համար պահվող),
- Այլ բիզնես մոդել:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման համար ակտիվներ պահելը.
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ երկու կատեգորիաներում՝

- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI՝ «fair value through other comprehensive income»)
- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (FVTPL՝ «fair value through profit or loss»)

Ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI), եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման համար ակտիվներ պահելը, այնպես էլ այդ ակտիվները վաճառելը,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն կարող դասակարգվել որպես ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող կամ իրական արժեքով հաշվառվող՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ որոնք դասակարգվում են այլ բիզնես մոդելում և որոնց դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ չեն, պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (FVTPL)

Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք առ 31.12.17թ. դասակարգված են եղել որպես վաճառքի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կչափվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով, քանի որ բավարարում են դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու և վաճառելու համար պահվող բիզնես մոդելին :Քանի որ վարկերը բավարարում են հավաքելու համար պահվող բիզնես մոդելին, ապա նոր ստանդարտի կիրառումից հետո կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր.

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները (ռեպո) դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը (հակադարձ ռեպո) չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ:
Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

2.9 Արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ ճանաչել ֆինանսական ակտիվի, վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրային ակտիվների կամ վարկերի տրամադրման պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գծով, որոնց համար կիրառելի են արժեզրկման պահանջները: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված միջին արժեքն է (այսինքն դրամական միջոցների դեֆիցիտի ներկա արժեքը):

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը պետք է գնահատի, թե արդյոք էական է ավելացել ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչման պահից հետո: Գնահատումն իրականացնելիս, Բանկը պետք է օգտագործի ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ, երբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական աճել է : Այն դեպքում, երբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական չի աճել , Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի գծով 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:

Վարկային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը դիտարկում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական չափանիշներ:
Բանկը սահմանում է չափանիշներ, որոնց միջոցով գնահատում է դեֆոլտի հավանականության քանակական համեմատական աճը, ինչը կփաստի վարկային ռիսկի էական աճը: Դեֆոլտի հավանականության էական աճի շեմի սահմանումը կախված է սկզբնական ճանաչման պահին դեֆոլտի հավանականությունից:
Բացի դրանից, ընդհանուր առմամբ, որակական գործոնները, որոնք մատնանշում են վարկային ռիսկի աճ, ներառված են դեֆոլտի հավանականության գնահատման մոդելում, և այդպիսով ներառվում են քանակական գնահատականի մեջ, այլ ոչ թե առանձին որակական գնահատականում:
Այնուամենայնիվ, եթե հնարավոր չէ քանակական գնահատման մեջ ներառել որակական գործոնների վերաբերյալ առկա ընթացիկ տեղեկատվությունը, ապա վարկային ռիսկի էական աճը որոշելիս, դրանք դիտարկվում են որպես առանձին որակական գնահատում:
Բանկի մոտեցումը ՖՄՀՍ 9–ի շրջանակում ակնկալվող պարտքային կորուստների ու տոկոսային եկամուտների ճանաչմանը հիմնված է եռափուլ գործընթացի վրա: Փուլ 1-ն ընդգրկում է ցածր վարկային ռիսկ ունեցող ֆինանսական գործիքներին, որոնց վարկային որակը սկզբնական ճանաչումից հետո սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի նվազել: Փուլ 2-ն ընդգրկվում են այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վարկային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո: 3-րդ Փուլը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվներին, որոնց արժեզրկման վերաբերյալ առկա են օբյեկտիվ վկայություններ:
Ֆինանսական ակտիվի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ (ECL). ներկայացնում է պարտքային կորուստների միջին արժեքը՝ կշռված դեֆոլտի ի հայտ գալու համապատասխան ռիսկով, և հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով

ECL = PD x EAD x LGD

որտեղ.
PD-ն դեֆոլտի հավանականությունն է, որը կարող է տեղի ունենալ միայն գնահատված ժամանակահատվածի շրջանակներում որոշակի պահին, եթե ֆինանսական ակտիվը մինչ այդ չի ապաճանաչվել և դեռևս ներառված է պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար **(EAD)**. ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ չմարված պարտքի ընդհանուր մնացորդի գումարը, որը ենթակա է վարկային ռիսկի՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը:
Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (**LGD**). այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ, ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:
ՖՀՄՍ (IFRS) 9 ստանդարտի պահանջների համաձայն, ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստի գնահատման շրջանակներում անհրաժեշտ է որոշել մակրոտնտեսական ցուցանիշների ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության վրա:
Այս նպատակով Բանկը բացահայտում է պատմական դեֆոլտի հավանականության և մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշների միջև կապերն ընտրում է իր վարկային պորտֆելի վրա առավել ազդեցիկ կապ ցուցաբերած մակրոտնտեսական ցուցանիշների համախումբը: Բացահայտված կապի կիրառմամբ Բանկը կատարում է հաջորդ տարիների դեֆոլտի հավանականության ցուցանիշների կանխատեսում ըստ առանձին փուլերի (stage) ու ենթապորտֆելների խմբերի, և վերջիններիս միջոցով ստանում է մակրոտնտեսական ազդեցության ճշգրտման համապատասխան գործակիցներ:

2.10 Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարել կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ճանաչվում են ակտիվ: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: 01.01.2019թ ուժի մեջ մտած ՖՀՄՍ 16 Վարձակալություն ստանդարտը տարբերակում է վարձակալության և ծառայության մատուցման պայմանագրերն այն հիմքով, թե որոշակի ակտիվի օգտագործումը վերահսկվում է վարձակալի կողմից: Վերահսկողությունը համարվում է առկա,եթե վարձակալը ունի ՝

• Որոշակի ակտիվի օգտագործումից ստացված բոլոր տնտեսական օգուտների ստացման իրավունք ,և
• Տվյալ ակտիվի օգտագործումը տնօրինելու իրավունք:

Վարձակալության պայմանագրերը, բացառությամբ կարճաժամկետ (12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալություն) վարձակալության և ցածրարժեք ակտիվների վարձակալության (բացառությունը սահմանվում է ՖՀՄՍ 16-ով), պետք է ճանաչվեն վարձակալի հաշվեկշռում՝ որպես օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն:

Օգտագործման իրավունքով ակտիվը սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակային մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, որոնք ճշգրտվում են վարձակալության պարտավորությունների ցանկացած վերագնահատման համար: Վարձակալության պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այդ ամսաթվին չվճարված վարձակալական վճարների ներկա արժեքով: Ըստ այդմ, վարձակալը պետք է առանձին ճանաչի վարձակալական պարտավորության գծով տոկոսային ծախսը և ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության ծախսը: Վարձակալության պարտավորությունը ճշգրտվում է որոշակի իրադարձությունների ի հայտ գալու պարագայում (օր.՝ ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ կապված վարձավճարի չափի որոշման համար փոխարժեքի տատանումների հետ): Կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք վարձակալության դեպքում Բանկը վարձակալության գծով ծախսերը ճանաչում է՝ հիմնվելով գծային մեթոդի վրա:

2.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության և/կամ արժեզրկումից կուտակված կորուստների տարբերությամբ, բացառությամբ՝ հողի և շինությունների, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Բանկի շենքերը հաշվառվում են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ, հետևաբար չի ամորտիզացվում: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ժամկետում:

Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում, քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է կոնկրետ նպատակով ակտիվն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ որպես Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող դասակարգելու և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում :

Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեգրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեգրման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմերը.

Հիմնական միջոցի անվանումը	**տարիներ**
• Շենքեր	30 տարի
• Համակարգիչներ	3 տարի
• Բանկոմատներ	10 տարի
• Սարքավորումներ	8 տարի
• Փոխադրամիջոցներ	8 տարի
• Այլ հիմնական միջոցներ	8 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը, որի համաձայն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում կատարվում են հավասարաչափ հատկացումներ:

2.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և նման այլ ակտիվներից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները կարող են վերանայվել յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի վերլուծվում են՝ հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:
Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

2.13 Արագամաշ առարկաներ

Արագամաշ առարկաներին վերաբերում են այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Այդ ակտիվների թվին են դասվում՝ պահեստամասերը, սպասարկող սարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, տնտեսական գույքը: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

2.14 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են եկամուտներին գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

2.15 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.16 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

2.17 Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Բացի Բանկի միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Երբ Բանկը գնում է իր բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Ծանոթագրություն 3. «Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	1,758	11,467	1,267	70,084
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	2,885,393	8,474,570	2,765,768	8,007,182
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	804,209	2,287,988	688,263	1,893,349
Տոկոսային եկամուտ Ռեպո պայմանագրերից և արժութային սվոպից	264,553	844,971	284,067	864,301
Այլ տոկոսային եկամուտ	0	461	383	812
Ընդամենը	**3,955,913**	**11,619,457**	**3,739,748**	**10,835,728**
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	131,170	368,449	144,632	481,653
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների	1,612,840	4,912,178	1,666,513	4,936,625
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	0	0	0	0
Տոկոսային ծախսեր Ռեպո պայմանագրերի դիմաց	19,194	20,209	0	0
Այլ տոկոսային ծախսեր	6,584	6,868	0	0
Ընդամենը	**1,769,788**	**5,307,704**	**1,811,145**	**5,418,278**

Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	**2,186,125**	**6,311,753**	**1,928,603**	**5,417,450**

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Դրամարկղային գործառնություններից	17,545	47,933	15,791	51,381
Հաշվարկային ծառայություններից	20,592	65,526	17,525	69,561
Երաշխիքներից, ակրեդիտիվներով գործառնություններից	595	7,468	1,607	8,238
Վճարային քարտերի սպասարկումից	42,539	118,144	55,043	145,562
Այլ կոմիսիոն վճարներ	79,300	205,792	38,388	105,836
Ընդամենը	**160,571**	**444,863**	**128,354**	**380,578**
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	3,911	9,390	2,437	7,729
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	38,092	107,857	37,234	110,005
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	0	0	0	0
Այլ կոմիսիոն վճարներ	699	2,347	441	3,221
Ընդամենը	**42,702**	**119,594**	**40,112**	**120,955**
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	**117,869**	**325,269**	**88,242**	**259,623**
Եկամուտ շահաբաժիններից	**1,174**	**1,174**	**1,067**	**11,604**

Ծանոթագրություն 5. «Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումներից	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	13,959	135,839	43,574	89,064
այդ թվում՝ Ածանցյալներից	15,940	127,340	42,401	84,916
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	14,146	9,909	-	(3,429)
Ընդամենը	**28,105**	**145,748**	**43,574**	**85,635**
Արտարժութային գործառնություններից				
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	47,354	148,038	53,378	160,268
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(18,937)	(94,291)	(42,219)	(20,311)
Ընդամենը	**28,417**	**53,747**	**11,159**	**139,957**
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից				
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	7,916	18,861	(6,198)	(10,362)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ				
Ընդամենը	**7,916**	**18,861**	**(6,198)**	**(10,362)**
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	**64,438**	**218,356**	**48,535**	**215,230**

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Այլ գործառնական եկամուտ	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	26,807	157,807	23,655	107,248
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	30,839	95,172	28,249	85,465
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-	(7,728)	1,336	1,336
Այլ եկամուտներ	27,926	64,360	13,758	41,266
Ընդամենը	**85,572**	**309,611**	**66,998**	**235,315**

Ծանոթագրություն 7. ՖՀՄՍ 9-ով Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով	Ծանոթ.	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**
Սկզբնական մնացորդ	16	-	1,007,563

Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		39,116	(385,259)
Վերագնահատումից զուտ եկամուտներ		(69,870)	(81,412)
Դուրսգրում/վերականգնում		44,901	(466,590)
Վերջնական մնացորդ		**64,085**	**1,170,306**
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով	14	-	
Սկզբնական մնացորդ		-	125,477
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		30,371	22,994
Դուրսգրում/վերականգնում		-	-
Վերջնական մնացորդ		**30,371**	**148,471**
Այլ ակտիվների գծով	22	-	
Սկզբնական մնացորդ		-	187,924
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		15,428	(140,320)
Վերագնահատումից զուտ եկամուտներ		-	-
Դուրսգրում/վերականգնում		(4,392)	(14,247)
Վերջնական մնացորդ		**19,820**	**61,851**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	17	**-**	
Սկզբնական մնացորդ		-	894
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(3,331)	11,943
Վերջնական մնացորդ		**(3,331)**	**12,837**
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով	18	-	
Սկզբնական մնացորդ		-	695
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		20,461	129,871
Վերջնական մնացորդ		**20,461**	**130,566**
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ		-	
Սկզբնական մնացորդ		-	35,892
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(24,583)	(35,170)
Վերջնական մնացորդ		**(24,583)**	**722**
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին		**77,462**	**(395,941)**

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	372,776	1,266,961	392,279	1,272,066
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	120	1,059	232	972
Գործուղման ծախսեր	2,432	12,360	696	10,075
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	1,751	96,632	47,933	145,479
Ապահովագրության ծախսեր	2,368	7,398	2,610	7,172
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	3,093	9,060	3,777	11,949
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	32,558	108,447	34,504	115,611
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	9,271	24,428	6,000	24,070
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	15,958	47,160	16,672	48,996
Տրանսպորտային ծախսեր	8,535	24,631	8,959	25,357
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի),տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	28,872	91,069	28,460	92,068
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	6,236	17,859	5,251	18,957
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	9,485	22,511	4,416	12,880
Այլ վարչական ծախսեր	17,075	43,263	14,434	45,161
Ընդամենը	**510,530**	**1,772,838**	**566,223**	**1,830,813**

	01.07.19-30.09.19	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը	473	479	484	492
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը	286.40	340.80	280.80	302.10

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

Այլ գործառնական ծախսեր	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-	300	2	122
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	2,792	8,304	3,487	12,860
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	5,997	15,854	4,991	13,893
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	101,680	224,076	64,923	187,366
Ավանդների երաշխավորման հիմանդրամին հատկացումներ	25,412	75,260	22,705	70,311
Այլ ծախսեր	28,102	71,561	21,094	69,431
Ընդամենը	**163,983**	**395,355**	**117,202**	**353,983**

Ծանոթագրություն 10. «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Բանկը վերահսկվող կազմակերպություններում ներդրումներ չունի:

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը 20% է: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	30/09/19	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	30/09/18	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	5,393,911		6,430,419	
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով		20		20
Չհարկվող եկամուտներ				
Չնվազեցվող ծախսեր				
Շահութահարկի գծով ծախս	855,000		830,000	

Ծանոթագրություն 11.1. Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

	30/09/19	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով	30/09/18
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող				
Ստեղծված պահուստների գծով				
Այլ պարտավորությունների գծով				
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	122,139	(50,220)	25,338	147,021
Հիմնական միջոցների գծով	96,801	(50,220)		147,021
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	25,338		25,338	-
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	**122,139.00**	**(50,220.00)**	**25,338.00**	**147,021.00**

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	30/09/19	30/09/18
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	4,538,911	5,600,419
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	4,538,911	5,600,419
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	465,223	465,223
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	3.58	4.41

Ծանոթագրություն 13.«Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30/09/19	31/12/18

Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,057,491	1,328,645
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,214,348	1,837,373
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	5,830,567	6,304,514
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում*	84,500	374,500
Ժամկետային ավանդներ ԿԲ-ում	-	4,001,972
Ընդամենը	**9,186,906**	**13,847,004**
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	147,325	128,643

*ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված 84,5 մլն դրամի գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	**30/09/19**	**31/12/18**
ՀՀ բանկերում	7,725	11,745
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում	945,519	321,079
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	**953,244**	**332,824**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ բանկերում՝ այլ պահանջներ	-	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ այլ պահանջներ	4,918	28,512
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ բանկերի նկատմամբ	3,070,000	8,366,360
Հաշվեգրված տոկոսներ	2,851	8,079
Ընդամենը	**3,077,769**	**8,402,951**
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	**4,031,013**	**8,735,775**

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	**30/09/19**	**31/12/18**
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ	-	-
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	10,464,482	7,444,876
այլ	81,759	78,603
Հաշվեգրված տոկոսներ	9,162	8,564
Ընդամենը	**10,555,403**	**7,532,043**
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	**148,471**	**125,477**
Զուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**14,437,945**	**16,142,341**

Ծանոթագրություն 15. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	**30/09/19**	**31/12/18**
ՀՀ պետական արժեթղթեր		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ»

Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	**30/09/19**	**31/12/18**
Վարկեր, այդ թվում՝	84,508,394	76,558,475
Հիփոթեքային	8,676,314	8,729,819
Օվերդրաֆտ	806,248	751,406
Վարկային քարտեր	4,351,197	3,673,901
Ֆակտորինգ	761,023	614,865

Բանկային երաշխիքներ	-	-
Ռեպո համաձայնագրեր	479,494	-
Լիզինգ	68,707	
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	653,558	735,972
Ընդամենը վարկեր	**91,628,621**	**82,334,619**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	1,170,306	1,007,563
Ընդամենը զուտ վարկեր	**90,458,315**	**81,327,056**

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը	**30/09/19**	**31/12/18**
	գումարը	գումարը
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ, որից	90,975,063	81,598,647
արժեզրկված (չաշխատող) ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	1,543,794	730,705
ժամկետանց	149,572	53,392
հաշվեգրված տոկոսներ	653,558	735,972
Ընդամենը վարկեր	**91,628,621**	**82,334,619**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	1,170,306	1,007,563
Ընդամենը զուտ վարկեր	**90,458,315**	**81,327,056**

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	**30/09/19**	**31/12/18**
Պետական ձեռնարկություններ	**46,762,580**	**48,016,738**
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	**25,431,744**	**16,547,450**
խոշոր ձեռնարկություններ	4,661,348	3,277,795
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	20,770,396	13,269,655
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	**19,057,151**	**17,387,188**
սպառողական վարկեր	5,152,665	4,284,478
հիփոթեքային վարկեր	8,893,183	8,948,325
ավտոմեքենաների ձեռքբերման վարկեր	0	1,855
վարկային քարտեր	4,374,482	3,693,266
Անհատ ձեռնարկատերեր	**377,146**	**383,243**
Այդ թվում ՝հաշվեգրված տոկոսներ	653,558	735,972
Ընդամենը վարկեր	**91,628,621**	**82,334,619**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	**1,170,306**	**1,007,563**
Ընդամենը զուտ վարկեր	**90,458,315**	**81,327,056**

* Փոքր և միջին ձեռնարկությունների չափորոշիչները սահմանված են «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքով:

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	**30/09/19**	**Տեսակարար կշիռը (%)**	**31/12/18**	**Տեսակարար կշիռը (%)**
Գյուղատնտեսություն	1,140,234	1.24%	1,096,392	1.20%
Արդյունաբերություն	3,486,591	3.81%	2,089,410	2.28%
Շինարարություն	1,482,960	1.62%	1,511,017	1.65%
Առևտուր	1,294,956	1.41%	1,378,776	1.50%
Տրանսպորտ և կապ	16,945	0.02%	28,948	0.03%
Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	506,837	0.55%	58,193	0.06%
Կրթություն և մշակույթ	-	0.00%	-	0.00%
Առողջապահություն	511,935	0.56%	709,133	0.77%

Հիպոթեքային վարկեր	8,893,183	9.71%	8,948,325	9.77%
Սպառողական վարկեր	9,578,252	10.45%	7,979,665	8.71%
Լիզինգ	46,886	0.05%	-	0.00%
Տնտեսության այլ ճյուղեր	64,669,842	70.58%	58,534,760	63.88%
Այդ թվում `Հաշվեգրված տոկոսներ	653,558		735,972	
Ընդամենը	**91,628,621**	100.00%	**82,334,619**	89.86%

Ծանոթագրություն 17. «Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ»

	30/09/19	**31/12/18**
Կապիտալի գործիքներ	61,457	59,457
ՀՀ պետական արժեթղթեր	4,064,719	5,701,406
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	5,737	525,925
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով (ծանոթ. 7)	12,837	894
Ընդամենը Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	**4,119,076**	**6,285,894**

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները.

Անձի անվանումը	**Հիմնական գործունեությունը**	**Գրանցման երկիրը**	**Ներդրման ամսաթիվը**	**Ներդրումը**	**Բաժնեմասը (%)**
1. «Արմենիան Քարտ» ՓԲԸ	վճարահաշվարկային կազմակերպություն	ՀՀ ք.Երևան	21.01.03	12,143	1.25
2. «ԱՔՌԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	վարկային բյուրո	ՀՀ ք.Երևան	27.11.07	19,314	3.68
3. «ԱրցախՀԷԿ» ԲԲԸ	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	ԱՀ ք.Ստեփանակերտ	15.09.16	30,000	0.23
Ընդամենը				61,457	

Ծանոթագրություն 18. «Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	30/09/19	31/12/18
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝	21,033,915	13,094,698
գանձապետական պարտատոմսեր	21,033,915	13,094,698
Հաշվեգրված տոկոսներ	432,879	190,107
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	**21,466,794**	**13,284,805**

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր		
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	15,156,239	14,590,786
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
Հաշվեգրված տոկոսներ	327,354	326,553
Ընդամենը	15,483,593	14,917,339
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	**130,566**	**695**
Զուտ ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներում	**36,819,821**	**28,201,449**

Ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝	**30/09/19**	**31/12/18**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ	0	0
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվներ	3,729,257	6,285,894
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	30,874,276	28,201,449
Ռեպո համաձայնագրով վաճառված	6,335,364	0

Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Բանկը չունի ներդրումներ վերահսկվող անձանց կապիտալում:

Ծանոթագրություն 20. «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ»

	30/09/19	31/12/18
Գույքի բռնագանձման արդյունքում առաջացած վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	2,720,862	2,719,182

Ծանոթագրություն 21. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Հող	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոց ներ	Գույք և գրասենյակայի ն սարքավորումն եր	Փոխադրամի ջոց ներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդ.	Վարձակիիմն.մ իջգծով կապ. ներդ.	Օգտագործմա ն իրավունքի ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք										
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586.0	4,702,541.0	1,106,438.0	232,699.0	161,957.0	357,571.0	509.4	101,243.9	-	**6,874,545**
Ավելացում			43,465.4	1,209.0		- 13,222.9			462,593.0	**494,045**
Օտարում		74,105.7			6,190.7					**80,296**
Վերադասակարգում										**-**
Վերագնահատում										**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586.0	4,628,435.3	1,149,903.4	233,908.0	155,766.3	344,348.1	509.4	101,243.9	462,593.0	**7,288,293**
Ավելացում			7,570.6	728.8	36.7	3,466.6			- 5,217.3	**6,585**
Օտարում										**-**
Վերադասակարգում										**-**
Վերագնահատում										**-**
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի	211,586	4,628,435	1,157,474	234,637	155,803	347,815	509	101,244	457,376	**7,294,879**
Կուտակված մաշվածություն										**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,227,291.0	881,970.0	204,155.0	88,984.0	294,396.0	-	36,736.0	-	**3,733,532**
Ավելացում		23,491.2	12,287.2	1,174.0	3,244.4	- 11,113.0		2,220.1	1,731.0	**33,035**
Օտարում					5,951.2					**5,951**
Վերադասակարգում										**-**
Վերագնահատում										**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,250,782.2	894,257.2	205,329.0	86,277.2	283,284.0	-	38,956.1	1,731.0	**3,760,617**
Ավելացում		34,876.9	13,827.8	1,193.0	3,264.9	4,034.0		2,245.7	38,354.6	**97,797**
Օտարում/ դուրս գրում										**-**
Վերադասակարգում										**-**
Վերագնահատում										**-**
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի		2,285,659	908,085	206,522	89,542	287,318	-	41,202	40,086	**3,858,414**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք										**-**
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**211,586**	**2,342,776**	**249,389**	**28,115**	**66,261**	**60,497**	**509**	**60,042**	**417,290**	**3,436,465**
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի	**211,586**	**2,377,653**	**255,646**	**28,579**	**69,489**	**61,064**	**509**	**62,288**	**460,862**	**3,527,677**

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Կապիտալ ներդր. բանկի ոչ նյութակ. ակտիվներում	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	105,055	59,416			**164,471**
Ավելացում		-1,296			**(1,296)**
Վերադասակարգում					**-**
Օտարում					**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	105,055	58,120			**163,175**
Ավելացում		-328			**(328)**
Վերադասակարգում					**-**

Օտարում					**-**
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	105,055	57,792			**162,847**
Կուտակված մաշվածություն					**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	102,506	31,138			**133,644**
Ավելացում	510	1,537			**2,047**
Վերադասակարգում					**-**
Օտարում					**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	103,016	32,675			**135,691**
Ավելացում	0	-2,789			**(2,789)**
Վերադասակարգում					**-**
Օտարում					**-**
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	103,016	29,886	0		**132,902**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք					**-**
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**2,039**	**27,906**	**0**	**0**	**29,945**
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**2,039**	**25,445**	**0**	**0**	**27,484**

Ծանոթագրություն 22. «Այլ պահանջներ»

	30/09/19	**31/12/18**
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	31,810	869,262
Ընդամենը	**31,810**	**869,262**
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ		-
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	-	-
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	2,337,867	3,036,690
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	2,517	23
Կանխավճարներ մատակարարներին	300,522	62,110
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	877,725	
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	**-**	**-**
Ընդամենը	**3,518,631**	**3,098,823**
Այլ ակտիվներ Պահեստ	21,328	23,760
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	7,990	3,067
Այլ ակտիվներ	-	
Ընդամենը	**29,318**	**26,827**
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	61,851	187,924
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**3,517,908**	**3,806,988**

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	**30/09/19**	**31/12/18**
ՀՀ բանկերի	46,366	1,410
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	**46,366**	**1,410**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ	9,788,595	5,813,245
ՀՀ կենտրոնական բանկ	-	-
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	5,938,193	-
այլ	5,009	8,508
Հաշվեգրված տոկոսներ	75,160	12,723
Ընդամենը	**15,806,957**	**5,834,476**
Ֆինանսական կազմակերպություններ	-	-
ընթացիկ հաշիվներ	35,348	41,847
վարկեր և ավանդներ	4,429,675	5,006,032
այլ	25,439	1,097
Հաշվեգրված տոկոսներ	41,431	48,647
Ընդամենը	**4,531,893**	**5,097,623**
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**20,385,216**	**10,933,509**

Ծանոթագրություն 24. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	30/09/19	31/12/18
Ընթացիկ հաշիվներ	1,738,132	1,430,073
Ժամկետային ավանդներ*	6,531,599	6,257,871
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	89,399	20,952
Ընդամենը	**8,359,130**	**7,708,896**
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	17,292,842	18,592,113
Ժամկետային ավանդներ	9,479,530	14,518,201
Այլ	24,271	27,128
Հաշվարկված տոկոսներ	32,917	95,188
Ընդամենը	**26,829,560**	**33,232,630**
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	470,243	947,015
Ժամկետային ավանդներ	10,266,010	8,844,750
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Այլ	2,531	9,550
Ընդամենը	**10,738,784**	**9,801,315**
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	73,611	96,203
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Այլ	104	555
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	**73,715**	**96,758**
Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	6,577,547	6,485,894
Ժամկետային ավանդներ	35,441,984	34,911,486
Այլ	312,066	290,275
Հաշվարկված տոկոսներ	790,809	893,073
Ընդամենը	**43,122,406**	**42,580,728**
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,976,285	2,437,422
Ժամկետային ավանդներ	3,182,191	2,645,036
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	27,079	43,168
Ընդամենը	**5,185,555**	**5,125,626**
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**94,309,150**	**98,545,953**

*ԱՀ կառավարության կողմից բանկում ներդրվում են ավանդներ երեք և ավելի երեխաների ծննդյան դեպքում մինչև երեխայի 18 դառնալը ժամկետով: 30.09.19 թ-ի դրությամբ վերոնշյալ ավանդների ընդհանուր գումարը կազմել է 6 363 035 հազ. ՀՀ դրամ

Ժամկետային ավանդներն ըստ հաճախորդների

Ժամկետային ավանդներ	30/09/19	31/12/18
Իրավաբանական անձիք	19,780,719	23,467,317
ֆիզիկական անձիք	39,429,049	38,481,360
Անհատ ձեռնարկատերեր		

Հաճախորդների և նրանց ընթացիկ ու ժամկետային հաշիվների քանակը՝

Անվանում	**30/09/19**	**31/12/18**
Ընթացիկ հաշիվներ	153,944	135,169
Ժամկետային ավանդներ	8,971	8,949
Հաճախորդների քանակ, այդ թվում՝	**92,326**	**81,078**
Ֆիզիկական անձինք	89,461	78,189
Իրավաբանական անձինք	2,865	2,889

Ծանոթագրություն 25. «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Բանկը արժեթղթեր չի թողարկել:

Ծանոթագրություն 26. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ»

Բանկը չունի Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 27. «Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ	**30/09/19**	**31/12/18**
Շահաբաժիններ	9,476	9,476
Ավանդների ապահովագրության գծով	25,412	23,669
Այլ	5,475	12,454
Ընդամենը	**40,363**	**45,599**

Ծանոթագրություն 28. «Ստորադաս փոխառություն»

Անվանում	**30/09/19**	**31/12/18**
Ստորադաս փոխառություն այլ կազմակերպություններից	7,662,068	7,730,703

Ստորադաս փոխառությունը երկարաժամկետ փոխառություն է, որը Բանկի լուծարման դեպքում կլինի ստորադաս Բանկի այլ պարտավորությունների նկատմամբ,ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները: Կապակցված անձանց կողմից ստացված փոխառության մարման ժամկետը լրանում է 2026թ:

Ծանոթագրություն 29. «Այլ պարտավորություններ»

Այլ պարտավորություններ	**30/09/19**	**31/12/18**
Աշխատակազմին վճարվելիք գումարներ	209,401	483,225
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	64,983	33,613
Վարձակալական պարտավորություն	433,855	0
Ընդամենը այլ ֆինանսական պատավորություններ	**708,239**	**516,838**
Հետաձգված եկամուտ	0	0
Վճարվելիք այլ հարկեր	928,200	1,457,249
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	6,907	7,264
Այլ	172,770	356,775
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**1,107,877**	**1,821,288**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**1,816,116**	**2,338,126**

Ծանոթագրություն 30 «Հետաձգված հարկային պարտավորություն»

Բանկի հիմնական միջոցների վերագնահատումից առաջացել է հետաձգված հարկային պարտավորություն:

	30/09/19	**31/12/18**
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	122,139	108,813

Ծանոթագրություն 31. «Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը 30.09.19թ.-ի դրությամբ 23 261 150 հազ դրամ է: Բանկի թողարկած և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը՝ 465 223, անվանական արժեքը՝ 50 հազ. դրամ:

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	**Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը**	**Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ**
Հայաստանի Բիզնես Հիմնադրամ	12,030,100	51.72
Արցախի Ներդրումային Հիմնադրամ	10,464,700	44.99

Ոչ նշանակալից մասնակիցներ	766,350	3.29
Ընդամենը	**23,261,150**	**100**

Ծանոթագրություն 32. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»:

Կապիտալի այլ տարրեր	**30/09/19**	**31/12/18**
Պահուստներ, այդ թվում՝	**3,790,001**	**2,734,699**
Գլխավոր պահուստ	2,142,248	1,142,248
Վերագնահատման պահուստ	1,647,753	1,592,451
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	**13,487,644**	**9,948,733**
Ընթացիկ տարվա	4,538,911	5,639,615
Նախորդ տարվա	8,948,733	4,309,118

Ծանոթագրություն 33. Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

	30/09/19	**31/12/18**
Չօգտագործված վարկային գծեր	989,014	1,098,707
Տրամադրված երաշխիքներ	668,172	1,722,393
Ընդամենը	**1,657,186**	**2,821,100**

Ծանոթագրություն 35. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով բանկի կապակցված կողմեր են համարվում՝

1. բանկի ղեկավարները,
2. բանկի կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձինք,
3. (1) և (2) կետերում նշված անձանց հետ փոխկապակցված ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք:

Բանկը որևէ խմբի անդամ չէ:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	**30/09/19**	**30/09/18**
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	**11,610**	**12,947**
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	700,786	1,720,732
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-704,671	-1,719,836
Մնացորդը 30 սեպտեմբեր դրությամբ	**7,725**	**13,843**

Պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ	**30/09/19**	**30/09/18**
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	**706**	**0**
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	115,042	608,462
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-115,072	-541,677
Մնացորդը 30 սեպտեմբեր դրությամբ	**676**	**66,785**

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	**30/09/19**	**30/09/18**
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	**8,591,955**	**7,435,153**
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	351,782	3,397,538
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-194,168	-2,675,381
Մնացորդը 30 սեպտեմբեր դրությամբ	**8,749,568**	**8,157,310**
Տոկոսային եկամուտ	58,526	147,672

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30/09/19	30/09/18
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	**40,470,335**	**36,575,274**
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	12,384,010	21,985,315
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-12,681,925	-22,849,279
Մնացորդը 30 սեպտեմբեր դրությամբ	**40,172,420**	**35,711,309**
Տոկոսային ծախս	**181,698**	**486,883**

	01/01/19-30/09/19	01/01/18-30/09/18
Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	367,724.00	184,774.00

Ծանոթագրություն 36. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

Բանկի գործունեությունը, բնորոշ ֆինանսական ռիսկերով պայմանավորված, ենթադրում է ռիսկերի որոշակի մակարդակի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկ կրելը բանկային գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Բանկի ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական և միջանկյալ մարտահրավերներին համահունչ՝ նպատակ ունենալով ապահովել Բանկի ռազմավարության իրականացման գործընթացի կառավարելիությունը և հուսալիությունը:
Ռիսկերի կառավարման գործընթացն ուղղված է բացահայտելու, գնահատելու և կառավարելու բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը, օժանդակելու Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպելիս Բանկը ձգտում է առաջնորդվել միջազգային լավագույն փորձով՝ միջավայրի փոփոխությանը զուգընթաց պարբերաբար վերանայելով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը:

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի Խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը, Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված ռիսկերի կառավարման ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով, իրականացնում է Բանկի գործունեությանը բնորոշ ռիսկերի բացահատում, գնահատում և կառավարում՝ համագործակցելով Բանկի համապատասխան կառուցվածքային միավորների հետ:
Բանկի գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են վարկային ռիսկը, շուկայական ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը և գործառնական ռիսկը:

36.1 Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը հավանականություն է, որ գործարքի մյուս կողմը կխախտի Բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները, ինչը բացասաբար կազդի Բանկի շահույթի և (կամ) կապիտալի վրա՝ անկախ այն հանգամանքից գործարքներն արտացոլվում են Բանկի հաշվեկշռում, թե հանդես են գալիս որպես արտահաշվեկշռային հոդված: Ընդ որում, վարկային ռիսկն առաջանում է ցանկացած ժամանակ, երբ միջոցները տրամադրվում են, ներդրվում են կամ այլ կերպ հասանելի են դառնում փոխառուին (գործընկերոջը) և (կամ) պահանջի իրավունք է առաջանում Բանկի համար և (կամ) Բանկը ստանձնում է միջոցների տրամադրման պարտավորություն: Վարկային ռիսկը Բանկը տարանջատում է երկու խմբի՝ վարկառուի ռիսկ, պորտֆելային ռիսկ.
Վարկառուի ռիսկը ծագում է այն ժամանակ, երբ պարտապանն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները: Նշված ռիսկի կառավարման համար Բանկի խորհրդի կողմից ընդունվել են ընթացակարգեր, որոնք սահմանում են վարկառուի վարկունակության գնահատման համապատասխան չափանիշներ, գրավի գնահատման չափանիշներ, վարկերի/վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիթորինգի մեխանիզմներ: Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը:

Պորտֆելային ռիսկը ծագում է Բանկի վարկային պորտֆելում առկա տնտեսության տարբեր ճյուղերում տեղաբաշխված վարկային ներդրումների չմարման հետևանքով: Պորտֆելային ռիսկն առաջանում է, եթե Բանկի վարկային պորտֆելը հիմնականում կենտրոնացված է տնտեսության որևէ ճյուղում և առկա է տնտեսության տվյալ ճյուղի տնտեսական իրավիճակի վատթարացում:
Բանկի ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից՝ համաձայն Բանկում գործող ներքին սահմանաչափերի: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին համապատասխան ամսական և եռամսյակային պարբերականությամբ Բանկի ղեկավար մարմիններին է ներկայացնում վարկային ռիսկի վերաբերյալ հաշվետվություններ:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,334,231				**9,334,231**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	13,406,906	683,539	347,122	378	**14,437,945**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			-	**-**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	90,407,211		50,593	511	**90,458,315**
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	4,119,076			-	**4,119,076**
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	36,819,821			-	**36,819,821**
Այլ ակտիվներ	9,703,857	-	1,318	6	**9,705,181**
Ընդամենը ակտիվներ	**163,791,102**	**683,539**	**399,033**	**895**	**164,874,569**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	1,649,819	-	7,367	-	**1,657,186**
Պարտավորություններ					**-**

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	20,380,207	5,009		-	**20,385,216**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	78,384,799	317,270	13,868,521	1,738,560	**94,309,150**
Ստորադաս փոխառություն	851,831	-	6,810,237	-	**7,662,068**
Այլ պարտավորություններ	1,979,167		173	-	**1,979,340**
Ընդամենը պարտավորություններ	**101,596,004**	**322,279**	**20,678,931**	**1,738,560**	124,335,774
Զուտ դիրք	**62,195,098**	**361,260**	**(20,279,898)**	**(1,737,665)**	40,538,795

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	**ՀՀ**	**ԱՊՀ երկրներ**	**ՏՀԶԿ* երկրներ**	**Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ**	**Ընդամենը**
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,975,647				**13,975,647**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	15,714,147	208,440	219,645	109	**16,142,341**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			-	**-**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	81,326,991		65	-	**81,327,056**
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	6,285,894			-	**6,285,894**
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	28,201,449			-	**28,201,449**
Այլ ակտիվներ	9,460,534	-	290,252	3	**9,750,789**
Ընդամենը ակտիվներ	**154,964,662**	**208,440**	**509,962**	**112**	**155,683,176**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,818,176	-	2,924	-	**2,821,100**
Պարտավորություններ					**-**
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	10,925,001	8,508		-	**10,933,509**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	83,619,001	298,572	13,660,560	967,819	**98,545,952**
Ստորադաս փոխառություն	852,121		6,877,916	666	**7,730,703**
Այլ պարտավորություններ	2,526,597		1,834	-	**2,528,431**
Ընդամենը պարտավորություններ	**97,922,720**	**307,080**	**20,540,310**	**968,485**	119,738,595
Զուտ դիրք	**57,041,942**	**(98,640)**	**(20,030,348)**	**(968,373)**	35,944,581

ՏՀԶԿ* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Վարկեր, այդ թվում՝	**Աշխատող վարկեր**		**Չաշխատող վարկեր**				**Ընդամենը**	**Քանակ**
	Փուլ 1	**Քանակ**	**Փուլ 2**	**Քանակ**	**Փուլ 3**	**Քանակ**		
Առևտուր	1,287,131	87	4,793	1	3,032	1	**1,294,956**	**89**
Արդյունաբերություն	15,510,206	55	239,780	1	116	1	**15,750,102**	**57**
Գյուղատնտեսություն	1,134,610	78	4,795	1	828	1	**1,140,233**	**80**
Սպասարկում	3,443,445	41	-	-	17,554	2	**3,460,999**	**43**
Շինարարություն	998,433	24	-	-	-	-	**998,433**	**24**
Հիփոթեք	8,764,727	1,338	67,835	16	60,660	11	**8,893,222**	**1,365**
Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	5,050,253	15,192	39,861	167	113,224	524	**5,203,338**	**15,883**
Անշարժ գույքի գրավով	400,633	114	4,986	1	14,471	5	**420,090**	**120**
Ոսկու գրավով	2,054,552	6,066	6,839	31	19,906	62	**2,081,297**	**6,159**
Քարտային վարկեր	4,213,362	10,416	28,168	85	133,384	438	**4,374,914**	**10,939**
Այլ ճյուղեր	49,904,453	69	123,521	1	-	-	**50,027,974**	**70**
Ընդամենը	**90,306,620**	**27,300**	**508,753**	**272**	**328,798**	**978**	91,144,171	**28,550**

Նախորդ ժամանակաշրջան

Վարկեր, այդ թվում՝	**Աշխատող վարկեր**		**Չաշխատող վարկեր**				**Ընդամենը**	**Քանակ**
	Դաս 1	**Քանակ**	**Դաս 2**	**Քանակ**	**Դաս 3**	**Քանակ**		
Առևտուր	1,370,668	92	5,672	2	2,436	2	**1,378,776**	**96**
Արդյունաբերություն	6,947,977	46	-	-	-	-	**6,947,977**	**46**
Գյուղատնտեսություն	1,085,730	55	10,616	3	46	1	**1,096,392**	**59**
Սպասարկում	3,480,706	31	3,552	1	-	-	**3,484,258**	**32**
Շինարարություն	1,511,016	22	-	-	-	-	**1,511,016**	**22**
Հիփոթեք	8,685,478	1,312	153,360	31	109,487	15	**8,948,325**	**1,358**
Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	4,202,729	13,333	29,087	63	54,515	187	**4,286,331**	**13,583**
Անշարժ գույքի գրավով	429,387	165	15,057	6	19,600	6	**464,044**	**177**

Ոսկու գրավով	1,943,274	6,010	6,220	9	8,063	24	**1,957,557**	**6,043**
Քարտային վարկեր	3,610,403	10,071	23,614	67	59,314	170	**3,693,331**	**10,308**
Այլ ճյուղեր	50,988,251	61	-	-	-	-	**50,988,251**	**61**
Ընդամենը	**81,882,958**	**25,023**	**225,901**	**167**	**225,798**	**375**	**82,334,657**	**25,565**

36.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական գների (տոկոսադրույքներ, արտարժույթի փոխարժեքներ, բաժնային գործիքների գներ և այլն) տատանումը բացասական ազդեցություն կունենա Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական տոկոսադրույքների անցանկալի տեղաշարժերը բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Բանկում տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և դյուրացիայի մոդելի միջոցով:

Արտարժութային ռիսկը հավանականություն է, որ արժույթի փոխարժեքի տատանումները բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Վերաբերում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ վարկային գործառնություններին: Բանկի արտարժութային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկի յուրաքանչյուր արտարժույթի և արտարժույթների արժութային դիրքերի համար գործում են ներքին սահմանաչափերը: Բանկում արտարժութային ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և VAR մոդելի միջոցով:

Արտարժույթի ռիսկ

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	**ՀՀ դրամ**	**I խմբի արտարժույթ***	**II խմբի արտարժույթ****	**Ընդամենը**
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	6,808,323	2,262,143	263,765	**9,334,231**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	13,402,856	1,001,330	33,759	**14,437,945**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	**-**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	50,881,837	39,576,478	-	**90,458,315**
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	4,113,339	5,737	-	**4,119,076**
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	35,150,215	1,669,606	-	**36,819,821**
Այլ	7,569,232	2,135,949	-	**9,705,181**
Ընդամենը ակտիվներ	**117,925,802**	**46,651,243**	**297,524**	**164,874,569**
Պարտավորություններ	-	-	-	**-**
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	5,577,799	14,807,417	0	**20,385,216**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	67,559,049	26,727,549	22,552	**94,309,150**
Ստորադաս փոխառություն	3,854,282	3,807,786	0	**7,662,068**
Այլ պարտավորություններ	1,978,841	499	0	**1,979,340**
Ընդամենը պարտավորություններ	**78,969,971**	**45,343,251**	**22,552**	**124,335,774**
Զուտ դիրք	***38,955,831***	***1,307,992***	***274,972***	**40,538,795**

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

Ակտիվներ	**ՀՀ դրամ**	**I խմբի արտարժույթ***	**II խմբի արտարժույթ****	**Ընդամենը**
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,949,437	1,834,570	191,640	**13,975,647**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	15,706,490	410,665	25,186	**16,142,341**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	**-**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	46,677,173	34,649,883	-	**81,327,056**
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	5,759,969	525,925	-	**6,285,894**
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	26,472,480	1,728,969	-	**28,201,449**
Այլ	7,288,696	2,462,093	-	**9,750,789**
Ընդամենը ակտիվներ	**113,854,245**	**41,612,105**	**216,826**	**155,683,176**
Պարտավորություններ	-	-	-	
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	5,081,262	5,852,247	0	**10,933,509**

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	66,740,275	31,793,007	12,670	**98,545,952**
Ստորադաս փոխառություն	3,858,120	3,872,583	0	**7,730,703**
Այլ պարտավորություններ	2,492,017	500	21	**2,492,538**
Ընդամենը պարտավորություններ	**78,207,566**	**41,518,337**	**12,691**	**119,738,594**
Զուտ դիրք	**35,646,679**	**93,768**	**204,135**	**35,944,582**

* Բանկի <I խմբի արտարժույթի> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտարժույթները՝ ԱՄՆ-ի դոլարը, եվրոն, անգլիական ֆունտ ստեռլինգը, շվեյցարական ֆրանկ, կանադական դոլար, ավստրալիական դոլար, բանկային ոսկին:

** Բանկի <II խմբի արտարժույթի> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտարժույթները՝ ռուսական ռուբլին, վրացական լարին, ուկրաինական գրիվնյան:

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակների.

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակները	**ՀՀ դրամ**	**I խմբի արտարժույթ***	**II խմբի արտարժույթ****	**Ընդամենը**
Ֆյուչերսային գործիքների գծով				
-պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Ֆորվարդային գործիքների գծով				
-պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Օպցիոնների գծով				
-պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Սվոպերի գծով				
-պարտավորություններ	-	1,189,925	-	1,189,925
-պահանջներ	1,191,082	-	-	1,191,082
Այլ ածանցյալ գործիքների գծով				-
-պարտավորություններ				-
-պահանջներ				-
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	1,191,082	-1,189,925	0	1,157
Զուտ բաց դիրք	**-1,191,082**	**1,189,925**	**0**	**-1,157**

* նախորդ աղյուսակում ստացված 'Զուտ դիրք' տողի տվյալներից հանվում են 'Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների' տողի համապատասխան տվյալները:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Բանկը ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների.

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	**19,622,039**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
վարկեր		-								-		
ավանդներ		-				-						
հետգնման պայմանագրեր	19,622,039	-										
Հաճախորդներին ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	**2,138,592**	**2,974,776**	**4,574,705**	**5,117,381**	**8,408,011**	**2,594,606**	**12,079,092**	**5,956,578**	**20,795,223**	**17,950,482**	**3,348,567**	**4,532,000**
վարկեր	2,009,202	2,974,776	4,494,706	4,637,401	8,293,033	2,594,606	11,884,559	5,956,578	20,537,741	17,950,482	3,336,665	4,532,000
ավանդներ												
ֆակտորինգ	129,106	-	78,364	-	113,261	-	191,102	-	230,032	-	-	-
լիզինգ	283	-	1,634	-	1,717	-	3,431	-	27,451	-	11,902	-
հետգնման պայմանագրեր				479,980								
արժութային սվոպ												
այլ												
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի									**1,135,733**	**5,736**	**2,928,987**	**-**
երկարաժամկետ պարտք. Գործիքներ									1,135,733	5,736	2,928,987	
կարճաժամկետ պարտք. Գործիքներ												
ավանդային հավաստագրեր												
կապիտալի գոծիքներ												

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր	**1,166,286**		**1,484,846**		**1,009,721**		**9,486,956**		**17,531,400**	**1,636,288**	**4,353,403**	
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ												
Ընդամենը	**22,926,917**	**2,974,776**	**6,059,551**	**5,117,381**	**9,417,732**	**2,594,606**	**21,566,048**	**5,956,578**	**39,462,356**	**19,592,506**	**10,630,957**	**4,532,000**
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	**2,063,210**	**4,404,025**	**671,298**	**2,858,981**	**169,399**	**4,159,251**	**448,882**	**3,378,765**	**1,525,867**	**-**	**593,377**	**-**
վարկեր	35,342	4,404,025	61,298	2,079,240	94,399		183,882	3,378,765	1,385,867		593,377	-
ավանդներ	1,026,941	-	610,000	-	75,000	-	265,000	-	140,000	-	-	-
ֆատկորինգ												
լիզինգ												
հետգնման պայմանագրեր	1,000,927			779,741		4,159,251						
արժութային սվոպ												
այլ												
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	**2,650,806**	**1,355,353**	**5,241,494**	**1,715,873**	**6,268,441**	**2,758,974**	**14,035,926**	**4,748,059**	**10,468,660**	**11,229,464**	**4,983,105**	**304,029**
ավանդներ	2,650,806	1,355,353	5,241,494	1,715,873	6,268,441	2,758,974	14,035,926	4,748,059	10,468,660	11,229,464	4,983,105	304,029
հետգնման պայմանագրեր												
արժութային սվոպ												
Այլ												
Ստորադաս փոխառություն	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3,856,622**	**3,818,563**
Ներգրաված այլ միջոցներ												
Ընդամենը	**4,714,016**	**5,759,378**	**5,912,792**	**4,574,854**	**6,437,840**	**6,918,225**	**14,484,808**	**8,126,824**	**11,994,527**	**11,229,464**	**9,433,104**	**4,122,592**
Զուտ դիրք	**18,212,901**	**(2,784,602)**	**146,759**	**542,527**	**2,979,892**	**(4,323,619)**	**7,081,240**	**(2,170,246)**	**27,467,829**	**8,363,042**	**1,197,853**	**409,408**

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	**%**	**%**	**%**
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			**4.5**	
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին.կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	**6.0**		**6.4**	
միջբանկային վարկեր				
միջբանկային ռեպո	**6.0**		**6.4**	
միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	**14.51**	**10.76**	**15.13**	**11.9**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	**10.56**	**9.50**	**10.02**	**9.5**
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր	**8.74**	**7.5**	**8.75**	**7.5**
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	**8.35**	**1.60**	**8.46**	**1.54**
Պարտավորություններ հաճա խորդների նկատմամբ	**10.03**	**5.81**	**10.36**	**6.61**
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

36.3.Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը հավանականություն է, որ Բանկը բավարար իրացվելի միջոցներ չի ունենա պարտավորությունները ժամանակին մարելու համար: Կարող է հանդես գալ երկու եղանակով՝ միջոցների ներգրավման անհնարինություն և ակտիվների իրացվելիության ռիսկ:

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում, ապահովելով բավարար բարձր իրացվելի ակտիվների առկայություն, ռեսուրսների կայունություն, ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր, միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ, ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքային դիվերսիֆիկացիայի ապահովում, իրացվելիության և շահութաբերության օպտիմալ հարաբերակցության ապահովում:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական իրավաբանական անձանց և անհատների ավանդները: Բանկը ձգտում է ապահովել բարձր իրացվելի ակտիվների բազմազանեցված պորտֆել՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից իրականացվում են կանոնավոր սթրես-թեստեր շուկայի սովորական ու արտասովոր պայմանները հաշվի առնող տարբեր սցենարների տեսանկյունից:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ,մնացորդ ՀՀ ԿԲ-ում			9,102,406						84,500	9,186,906
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			953,243	13,407,446					77,256	14,437,945
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	127,016	1,372,398	-	13,128,004	11,006,738	18,044,452	38,817,262	7,962,446		90,458,315
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	61,457	2,500,126	1,104,563	9,564,192	20,465,635	7,242,925	-	40,938,897
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող										-
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			61,457	131,803			1,128,463	2,797,353		4,119,076
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող				2,182,907	1,104,563	9,564,192	15,850,465	2,118,750		30,820,876
ռեպո համաձայնագրով վաճառված				185,416			3,486,707	2,326,822		5,998,945
Այլ պահանջներ	16,487	19,746	1,383,260	60,051	30,702	24,207	1,500,780		6,817,273	9,852,506
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	143,503	1,392,144	11,500,366	29,095,627	12,142,003	27,632,851	60,783,677	15,205,371	6,979,029	164,874,569
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	26,271	424,783	3,282,933	7,722,382	2,628,378	6,025,382	21,949,524	4,591,591	77,256	46,728,500
II խմբի արտարժույթով			297,525	3,670						301,195
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				504	518	1,061	7,591	27,375		37,049
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	79,015	1,372,398	306,105	27,548,014	11,071,048	26,101,264	59,718,591	14,009,240		140,205,675
Անտոկոս	64,488	19,746	11,194,261	1,547,109	1,070,437	1,530,526	1,057,495	1,168,756	6,979,029	24,631,847
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			228,290	9,846,145	4,335,415	3,849,907	1,532,087	593,373		20,385,217
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			28,548,962	10,499,376	9,229,949	18,994,319	21,749,409	5,287,133	-	94,309,148
ցպահանջ ավանդներ			28,212,522							28,212,522
ժամկետային ավանդներ				10,499,376	9,229,949	18,994,319	21,749,409	5,287,133		65,760,186
այլ			336,440							336,440
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորադաս փոխառություն								7,662,068		7,662,068
Այլ պարտավորություններ			1,969,865						9,476	1,979,341
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			989,015	407,890	122,795	100,085	37,401			1,657,186
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				2,623	2,045	1,385	7,266	1,740		15,059
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	30,747,117	20,345,521	13,565,364	22,844,226	23,281,496	13,542,574	9,476	124,335,774
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			4,870,953	9,992,540	6,945,758	8,182,637	11,239,552	4,111,000		45,342,440
II խմբի արտարժույթով			22,552							22,552
Խոշոր պարտավորություններ*			14,719,590	3,537,619	64,779	3,500,375	7,158,043	16,018,989		44,999,395
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով						769	674	20,464		21,907
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			10,677,118	20,255,527	13,565,364	22,721,318	23,280,822	13,522,110	-	104,022,259
Անտոկոս			20,069,998	89,994		122,139			9,476	20,291,607
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	143,503	1,392,144	- 19,246,751	8,750,106	- 1,423,361	4,788,625	37,502,181	1,662,797	6,969,553	40,538,795
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

I խմբի արտարժույթով	26,271	424,783	-1,588,020	-2,270,158	-4,317,380	-2,157,255	10,709,972	480,591	77,256	1,386,060
II խմբի արտարժույթով	-	-	274,973	3,670	-	-	-	-	-	278,643
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	504	518	292	6,917	6,911	-	15,142
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	79,015	1,372,398	-10,371,013	7,292,487	-2,494,316	3,379,946	36,437,769	487,130	-	36,183,416
Կուտակային իրացվելության ճեղքվածք			-19,246,751	-10,496,645	-11,920,007	-7,131,382	30,370,799	32,033,596	39,003,149	40,538,795

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			9,472,504	4,000,000					374,500	13,847,004
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			345,610	15,718,718					78,013	16,142,341
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	41,230	666,305	-	16,544,360	9,852,970	18,831,741	30,026,759	5,363,690		81,327,055
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	59,457	1,564,945	3,586,754	1,087,086	23,723,315	4,465,786	-	34,487,343
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող										-
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			59,457	93,615	194,832	367,214	2,823,575	2,747,201		6,285,894
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող				1,471,330	3,391,922	719,872	20,899,740	1,718,585		28,201,449
ռեպո համաձայնագրով վաճառված										-
Այլ պահանջներ	11	859	1,032,977	395,946	237,138	150,223	2,118,487		5,943,791	9,879,432
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	41,241	667,164	10,910,548	38,223,969	13,676,862	20,069,050	55,868,561	9,829,476	6,396,304	155,683,175
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	9,285	244,198	2,292,566	7,431,498	5,179,424	8,684,283	15,633,278	2,137,575		41,612,107
II խմբի արտարժույթով			211,914	4,912						216,826
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	151	27,739		3,516	2,560	5,563	65,357	116,691		221,577
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	41,080	638,566		37,265,216	4,189,901	18,826,178	53,549,999	9,190,405		123,701,345
Անտոկոս	10	859	10,910,548	955,237	9,484,401	1,237,309	2,253,205	522,380	6,396,304	31,760,253
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			113,883	3,743,588	967,766	3,850,643	1,493,390	764,239		10,933,509
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			30,318,973	13,207,343	11,292,792	32,517,249	6,246,903	4,962,693	-	98,545,953
ցպահանջ ավանդներ			30,001,014							30,001,014
ժամկետային ավանդներ				13,207,343	11,292,792	32,517,249	6,246,903	4,962,693		68,226,980
այլ			317,959							317,959
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորադաս փոխառություն								7,730,703		7,730,703
Այլ պարտավորություններ			2,518,954						9,476	2,528,430
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			1,098,708	195,991	378,252	1,118,065	30,085			2,821,101
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				49,119	43,101	83,226	593,094	162		768,702
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	32,951,810	16,950,931	12,260,558	36,367,892	7,740,293	13,457,635	9,476	119,738,595
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			4,822,347	9,447,310	2,209,299	17,836,243	2,846,236	4,354,075		41,515,510
II խմբի արտարժույթով			12,692							12,692
Խոշոր պարտավորություններ*			15,371,632	121,333	2,065,451	7,446,251	1,998,052	10,186,372		37,189,091
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով								19,800		19,800
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			11,189,919	16,741,540	10,871,710	36,367,892	7,740,293	13,437,835		96,349,189
Անտոկոս			21,761,891	209,391	1,388,848				9,476	23,369,606
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	**41,241**	**667,164**	**-22,041,262**	**21,273,038**	**1,416,304**	**-16,298,842**	**48,128,268**	**-3,628,159**	**6,386,828**	35,944,580
Այդ թվում՝	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-
I խմբի արտարժույթով	**9,285**	**244,198**	**-2,529,781**	**-2,015,812**	**2,970,125**	**-9,151,960**	**12,787,042**	**-2,216,500**	**-**	96,597
II խմբի արտարժույթով	**-**	**-**	**199,222**	**4,912**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	204,134
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	**151**	**27,739**	**-**	**3,516**	**2,560**	**5,563**	**65,357**	**96,891**	**-**	201,777
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	**41,080**	**638,566**	**-11,189,919**	**20,523,676**	**-6,681,809**	**-17,541,714**	**45,809,706**	**-4,247,430**	**-**	27,352,156

Կուտակային իրացվելության ճեղքվածք			**- 22,041,262**	**- 768,224**	**648,080**	**- 15,650,762**	**32,477,506**	**28,849,347**	**35,236,175**	35,944,580

* ‘‘Խոշոր պարտավորություններ’ տողում լրացվում են բոլոր այն պարտատերերի նկատմամբ բանկի պարտավորությունների (ներառյալ՝ տոկոսագումարները) գումարները, որոնց անհատական պահանջների հանրագումարները բանկի նկատմամբ գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապակցվածությունը:

** ‘Պայմանագրային պահանջներ’ տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

*** ‘Պայմանագրային պարտավորություններ’ տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

36.4. Գործառնական ռիսկ

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ռիսկերի կառավարման համակարգի մաս է, որը հիմնված է գործառնական ռիսկերի գնահատման վրա և ստեղծված է ներքին հսկողության մեխանիզմների ստեղծման, ներդրման, գործարկման, մոնիթորինգի, վերանայման, պահպանման և բարելավման նպատակով: Գործառնական ռիսկերի գնահատումը Բանկում կատարվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ ստացված տեղեկատվության վերլուծության հիման վրա: Ամբողջական գնահատում անցկացնելու համար գործընթացին ներգրավվում են նաև Բանկի այլ աշխատողներ և ստորաբաժանումներ:

Ծանոթագրություն 37. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան:Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը,վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր:Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում ,քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն,որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա,բանկերը պետք է ապահովեն ,որպեսի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը բարձր լինի սահմանած նվազագույն մակարդակից:Նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2019թ սեպտեմբերի 30-ի և 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին: **Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2019թ սեպտեմբերի 30- ի և 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:**

հազ.դրամ

	2019թ սեպտեմբեր	**2018թ դեկտեմբեր**
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	23,261,150	23,261,150
Գլխավոր պահուստ	2,142,248	1,142,248
Չբաշխված շահույթ	13,161,325	10,467,059
Նվազեցումներ	2,899,052	2,890,753
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	**35,665,671**	**31,979,704**
Լրացուցիչ կապիտալ		
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	99,850	60,040
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	1,541,377	1,541,377
Ստորադաս փոխառություն	7,659,797	7,727,022
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	9,301,025	9,328,439
Ընդամենը կապիտալ	**44,966,696**	**41,308,142**
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	**59,373,808**	**50,614,797**
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	**75.73%**	**81.61%**

Եռամսյակի միջին ակտիվներ և կապիտալ

Անվանում	2019թ. 3-րդ եռ.
Միջին ակտիվներ	163,002,041
Միջին կապիտալ	39,685,017

Ծանոթագրություն 38. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանա գրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:
Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունվետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:
Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

-Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:

-Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր

Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:
Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ներդրումներ

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:
Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից պահուստների գումարները:

Ծանոթագրություն 39«Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Բանկը հեջավորում չի իրականացնում :

Ծանոթագրություն 40. «Ապաճանաչում»

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

-վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

-Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի

Ծանոթագրություն 41. «Գրավադրված ակտիվներ»

Բանկը չունի գրավադրված ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 42. «Ընդունված գրավ»

Ընդունված գրավ	30/09/19	31/12/18
Այլ արժեթղթեր	14,226,812	3,410,750
Թանկարժեք զարդեր և թանկարժեք քարեր	2,507,138	2,361,338
Անշարժ գույք	64,015,388	62,419,877
Շարժական գույք	3,042,968	2,870,552
Այլ հիմնական միջոցներ	14,828,470	3,978,066
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	4,461,701	3,908,605
Դրամական միջոցներ	5,101,018	6,898,923
Վարկային երաշխավորություններ	193,363,279	162,169,019
Այլ երաշխավորություններ	-	-
Այլ գրավ	1,550,746	1,578,746

Ծանոթագրություն 43. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Բանկը չունի չկատարված/խախտված պայմանագրային պարտավորություններ: